

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจ่ายเงินปันผลอย่างต่อเนื่องของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีวิธีการศึกษา ดังนี้

1. รูปแบบการศึกษา
2. ประชากร
3. ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา
4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
5. การรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลข้อมูล

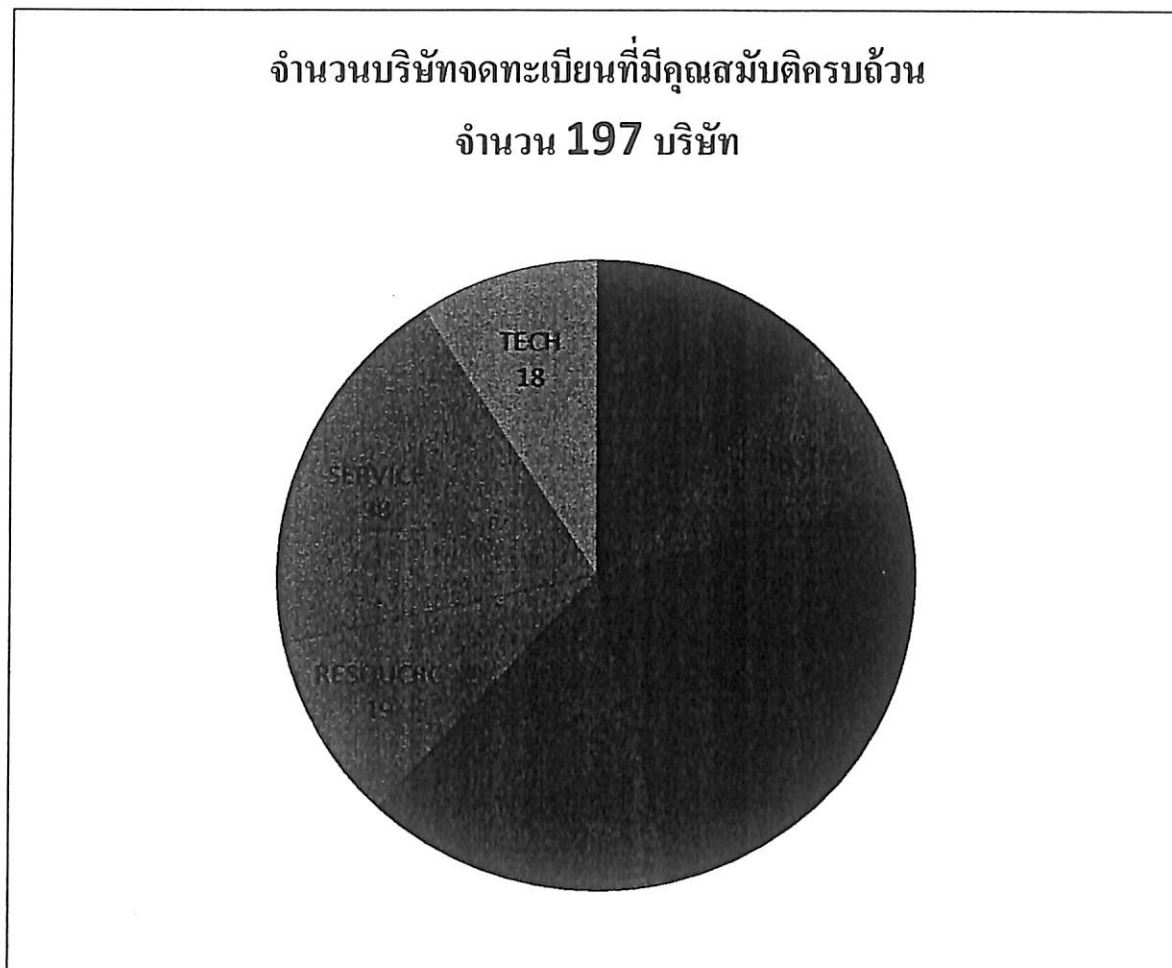
รูปแบบการศึกษา

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจ่ายเงินปันผลอย่างต่อเนื่องของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นการศึกษาแบบบรรยาย (Descriptive Research) โดยนำข้อมูลทฤษฎีจากงบการเงินมาทำการวิเคราะห์เพื่อวัดความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดในอดีต กำไรต่อหุ้นในอดีต โดยเฉลี่ย สัดส่วนการลงทุนของผู้ถือหุ้นรายย่อยและกำไรสะสมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นกับอัตราจ่ายเงินปันผลในปีปัจจุบัน

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทที่จ่ายเงินปันผลอย่างต่อเนื่องติดต่อกันเป็นเวลา 6 ปี ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยเป็นบริษัทที่มีรอบระยะเวลาบัญชีระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม และมีการส่งงบการเงินครบทุกปีในช่วงปี พ.ศ. 2551 - 2557 เนื่องจากเป็นช่วงระยะเวลาหลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจจนถึงปัจจุบันแสดงถึงการเป็นบริษัทที่มีพื้นฐานที่ดีและจ่ายเงินปันผลอย่างต่อเนื่องได้ ประชากรเป้าหมายที่เป็นบริษัทที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 197 บริษัท

แผนภาพที่ 3.1 แสดงจำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีคุณสมบัติครบถ้วนโดยแบ่งตามหมวดธุรกิจ



ประชากรที่ใช้ในการศึกษามีจำนวนบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทั้งสิ้น 197 บริษัท โดยแบ่งเรียงลำดับจากมากไปน้อยเป็นหมวดต่างๆ ได้ดังนี้ กลุ่มบริการจำนวน 38 บริษัท กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างจำนวน 31 บริษัท กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมจำนวน 26 บริษัท กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารจำนวน 24 บริษัท กลุ่มธุรกิจการเงินจำนวน 24 บริษัท กลุ่มทรัพยากรจำนวน 19 บริษัท กลุ่มเทคโนโลยีจำนวน 18 บริษัท และกลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภคจำนวน 17 บริษัท

ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจ่ายเงินปันผลอย่างต่อเนื่องของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวิธีดำเนินการศึกษาดังนี้

1. ศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับการจ่ายเงินปันผลของบริษัทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการศึกษา

2. ศึกษาลักษณะทั่วไปของการจ่ายเงินปันผลและจ่ายเงินปันผลอย่างต่อเนื่องของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้เลือกบริษัทที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดที่จะใช้ในการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินและข้อมูลทั่วไปของบริษัทที่จ่ายเงินปันผลอย่างต่อเนื่อง ทำการศึกษาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2551 - 2557

4. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎีที่ได้จากงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยแบ่งได้ดังนี้

4.1 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการศึกษา

4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

4.3 การทดสอบระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

4.4 การสร้างสมการทำนาย

5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองมติฐานการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ใช้แบบบันทึกข้อมูล โดยการรวบรวมข้อมูลทฤษฎีจากงบการเงินแล้วนำมาวิเคราะห์งบการเงิน ทำการคำนวณในการหาอัตราส่วนดังนี้ (อคุลย์เดช ไสลบาท, 2558)

1. ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการคำนวณทางการเงินจำนวน 3 ตัวแปร ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลงบการเงินรายปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ถึงปี 2557 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558)

ตารางที่ 3.1 แสดงตัวแปรอิสระและการวัดค่า

ตัวแปร	การวัดค่า
ตัวแปรอิสระ	
อัตราส่วนกระแสเงินสด	เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ(Net Increase(Decrease) in cash and cash equivalent)/สินทรัพย์รวม (Total Assets)
กำไรต่อหุ้นในอดีต	กำไรต่อหุ้น โดยเฉลี่ย 5 ปีย้อนหลัง
สัดส่วนการลงทุนของผู้ถือหุ้นรายย่อย	ร้อยละของนักลงทุนรายย่อยของบริษัทจดทะเบียน
กำไรสะสมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	กำไรสะสมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ณ สิ้นปีของบริษัทจดทะเบียน

2. อัตราจ่ายเงินปันผลซึ่งได้รวบรวมข้อมูลงบการเงินของบริษัทที่ซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี 2557

ตารางที่ 3.2 แสดงตัวแปรตามและการวัดค่า

ตัวแปร	การวัดค่า
ตัวแปรตาม	
อัตราจ่ายเงินปันผล	อัตราจ่ายเงินปันผลต่อหุ้น/กำไรสุทธิต่อหุ้น

การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลทั่วไปมาจากงานวิทยานิพนธ์บทความ วารสาร ตำราวิชาการ งานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวแบบที่นำมาศึกษา ส่วนข้อมูลทางการเงินได้มาจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลจากงบการเงินรวม หรืองบการเงินเฉพาะ (กรณีที่ไม่มีบริษัทย่อย) ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงินและข้อมูลการซื้อขายหลักทรัพย์โดยวิเคราะห์เป็นรายปีตั้งแต่ปีพ.ศ. 2551 – 2557 รวม 7 ปี

การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ สถิติที่ใช้ คือ สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) เป็นวิธีการบรรยายลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษาสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ (วาโร เฟ็งส์วาศ์, 2553) ได้แก่

1. การบรรยายค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. การวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสด กำไรต่อหุ้นในอดีต สัดส่วนการลงทุนของผู้ถือหุ้นรายย่อย และกำไรสะสมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นกับอัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนที่จ่ายเงินปันผลอย่างต่อเนื่องในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ หากสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในทิศทางใด โดยวัดค่าจากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) ซึ่งจะมีค่าอยู่ระหว่าง 1 ถึง -1 มีเกณฑ์ดังนี้

สัมพันธ์กันสูง	$R > 0.80$ หรือ $R < -0.80$
สัมพันธ์กันปานกลาง	$0.50 < R < 0.80$ หรือ $-0.80 < R < -0.50$
สัมพันธ์กันต่ำ	$-0.50 < R < 0.50$
ไม่สัมพันธ์กัน	$R = 0$

2.2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวัดระดับความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสด กำไรต่อหุ้นในอดีต สัดส่วนการลงทุนของผู้ถือหุ้นรายย่อยและกำไรสะสมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นกับอัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนที่

จ่ายเงินปันผลอย่างต่อเนื่องในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับใด การทดสอบสมมติฐานดังกล่าวพิจารณาจากค่าสถิติทดสอบ P-value ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ หากระดับนัยสำคัญในการทดสอบของแต่ละตัวแปรอิสระมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด จะสรุปว่า ตัวแปรอิสระในตัวแบบนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญไว้ที่ 0.05 ซึ่งการวัดค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระว่ามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม โดยวัดค่าจากสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ซึ่งจะมีค่าอยู่ระหว่าง 1 ถึง -1 ดังนี้

$0 \leq R^2 \leq 1$ หมายถึง ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามในทิศทางเดียวกัน และหากมีค่าเข้าใกล้ 1 นั้นแสดงถึงตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้มาก

$-1 \leq R^2 \leq 0$ หมายถึง ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามในทิศทางตรงกันข้าม และหากมีค่าเข้าใกล้ -1 นั้นแสดงถึงตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้มากแต่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม

$R^2 = 0$ หมายถึง ตัวแปรอิสระไม่สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้เลย

ซึ่งหากเป็นการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบง่ายจะใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ R^2 แต่หากเป็นการวิเคราะห์การถดถอยพหุจะใช้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ Adjusted R^2 (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2549)

2.3 การสร้างสมการทำนาย เพื่อที่ใช้อัตราส่วนกระแสเงินสด กำไรต่อหุ้นในอดีต สัดส่วนการลงทุนของผู้ถือหุ้นรายย่อยและกำไรสะสมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นพยากรณ์ค่าของอัตราการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจดทะเบียนที่จ่ายเงินปันผลอย่างต่อเนื่องในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างชุดของตัวแปรอิสระ (X) และตัวแปรตาม (Y) สมการที่ได้ในเบื้องต้นจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวมมาเรียกว่า สมการคะแนนดิบ (Raw Score Equation) จะสร้างสมการได้ (สุวิมล ติรกานันท์, 2549) ดังนี้

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3$$

a = ค่าคงที่ (Constant หรือ Y-intercept)

b = เป็นสัมประสิทธิ์ถดถอย (Regression Coefficient) ที่อธิบายถึงค่า Y ที่เปลี่ยนแปลง เมื่อ X เปลี่ยนไป 1 หน่วย

สมการทำนายจะมีความแม่นยำมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของชุดตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามโดยพิจารณาได้จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) แต่ในขณะเดียวกัน หากมีความสัมพันธ์กันเองค่อนข้างสูงจะทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการทำนายตัวแปรตาม ซึ่งอาจจะมีปัญหาต่อการวิเคราะห์การถดถอยพหุ(ศิริชัย กาญจนวาสิ ,ทวิวัฒน์ ปิตยานนท์และดิเรก ศรีสุโข, 2544)